

Commissie van Aanbestedingsexperts

Advies 326

1. Feiten

- 1.1. Beklaagde heeft een Europese niet-openbare procedure gehouden voor een overheidsopdracht voor het bouwkundig ontwerp van een school.
- 1.2. In paragraaf 1.2 ("De opdracht") van de Uitnodiging tot inschrijving (hierna: "Uitnodiging") is onder meer het volgende bepaald:

'De opdrachtgever verlangt van het beoogde architectenbureau dat men in staat is op basis van de beschikbare informatie dit uit te werken tot een ontwerp dat volledig past in de visie van de school, de gemeente, de omwonenden en overige belanghebbenden.

Het architecten bureau krijgt een opdracht voor een geïntegreerd ontwerp. Daarbij dient de architect zowel het gehele project bouwkundig te ontwerpen en uit te werken maar ook is ook verantwoordelijk voor het gehele ontwerp en afstemming voor de volgende disciplines:

- constructies
- technische installaties
- vaste interieur elementen
- brandveiligheid
- geluid & akoestiek

Uw als Opdrachtnemer bent verantwoordelijk voor het gehele ontwerp en uitwerking van deze disciplines en draagt zorg en bent verantwoordelijk voor een volledige integratie van deze onderdelen. U dient rekening te houden met een ontwerptraject dat in zijn geheel uitgewerkt wordt tot en met volledig bestek en tekeningen zodat dit project op basis van laagste prijs ten behoeve van uitvoering aanbesteed kan worden en passend binnen het beschikbare bouwbudget.'

- 1.3. In paragraaf 1.3 ("De [X]school") van de Uitnodiging is onder meer het volgende bepaald:

Bouwopgave

(...)

Op de huidige locatie moet in nieuwbouw worden gerealiseerd:

• Basisschool met 18 leslokalen	2335 m2 BVO
• en twee speellokalen (1 zit in de norm BVO)	90 m2 BVO
• Een gymaccommodatie	455 m2 BVO
• Buitenschoolseopvang	300 m2 BVO

Totaal te realiseren nieuwbouw: 3090 m2 BVO

Er wordt nog gewerkt aan een definitief Functioneel Ruimtelijk Programma van Eisen en een Functioneel Technisch Programma van Eisen om de ontwerp- en bouwopgave te definiëren. Tevens wordt er nog gewerkt door de gemeente [X] aan een planuitwerkingskader (PUK). Deze documenten vormen later de opdracht aan de architect waarbij [Beklaagde] op zal treden als bouwheer. Deze documenten zullen worden verstrekt bij aanvang van de ontwerpfase.'

1.4. De aanbesteding wordt namens beklagde uitgevoerd door een adviseur (hierna: "Adviseur").

1.5. In de Uitnodiging is in hoofdstuk 3 ("Eisen"), paragraaf 1 ("Algemeen"), het volgende bepaald:

'Uw inschrijving wordt beoordeeld op de onderdelen prijs, tijd, plan van aanpak en presentatie. De verschillende onderdelen hebben een weging t.o.v. het totaal:

Offerte	20%
Planning	10%
Plan van Aanpak	30%
Visie/presentatie	40%

Uw Inschrijving wordt beoordeeld op gunningscriteria die in dit hoofdstuk zijn geformuleerd.

Bij het niet aanleveren van de gevraagde gegevens op de deelgebieden heeft de Inschrijver per definitie niet voldaan aan hetgeen geëist wordt en zal hij worden uitgesloten van verdere deelname aan de Aanbesteding.

Gunningscriteria			Weging	Maximum punten
G1		Offerte (prijs)	20%	
	1.	Offerte		10 punten
G2		Planning	10%	
	2.	Opstellen van een uitgewerkte planning met zichtbaar de verschillende ontwerpfasen, toets momenten, ed.		10 punten
G3		Plan van Aanpak	30%	
	3.	Beschrijf uw projectplan voor de ontwikkeling van het project waarin duidelijk wordt welke ontwerptrajecten u doorloopt, hoe u dit aanpakt, hoe u het team aanstuurt van constructeur en installatieadviseur, hoe u komt tot een integraal ontwerp en technische uitwerking.		10 punten
	4.	Beschrijf uw samenwerking en betrokkenheid met de gebruikers, omwonenden. Beschrijf duidelijk uw werkwijze met een groep die zeer betrokken is met het project. Wat zijn go/no go momenten en op welke wijze stuurt u hierop aan.		10 punten
	5.	Op welke wijze gaat u binnen het beschikbare budget werken, wat zijn hiervoor uw toets momenten en hoe gaat u om met bezuinigingen?		10 punten
G4		Visie / presentatie	40%	
	6.	U wordt gevraagd een beschrijving aan te leveren van uw visie op de ontwerpogave, de inpassing van uw ontwerp in relatie tot de stedenbouwkundige kaders, de flexibiliteit tot uitbreiding en welke uitdagingen u ziet in uw opgave.		10 punten
	7.	Presentatie		
		Toelichting op de visie op de opgave en de visie op het ontwerp contract		Score in G4.6
		TOTAAL vóór weging		60 punten

- 1.6. In hoofdstuk 3, paragraaf 2 ("Beoordeling") van de Uitnodiging is het volgende bepaald:

'De beoordeling vindt plaats door een beoordelingscommissie bestaande uit 8 personen. Deze commissie geeft per gunningscriteria een score. De eindscore per inschrijver is als volgt:

Persoon en functie		Scores opgeteld en delen door 4	Gemiddelde score	Beide gemiddelde scores / 2 is eindscore
School directie	1 persoon			
Leerkracht	1 persoon			
Directie naschoolse opvang	1 persoon			
Ouder	1 persoon			
Buurtbewoners	4 personen	Scores opgeteld en delen door 4	Gemiddelde score	

De leden van de beoordelingscommissie voeren individueel een beoordeling uit. Dit leidt tot definitieve vaststelling van de individuele scores op de gunningscriteria. Van de definitieve individuele scores wordt vervolgens het gewogen gemiddelde berekend door het gemiddelde van elk onderdeel met een wegingsfactor te vermenigvuldigen om te komen tot de score. Door de optelling van de 4 subtotaalen wordt gekomen tot een totale score.

Score op G1 Offerte (prijs)

Inschrijver met laagste aanbieding (totaal prijs) krijgt het maximale aantal te behalen punten 10. De score van andere inschrijvers wordt bepaald door: laagste totaal prijs/prijs Inschrijver x 10 x 'factor'.

Rekenvoorbeeld:
De laagste Inschrijver biedt aan voor een bedrag van € 20.000,- en ontvangt 10 punten.
De één na laagste Inschrijver biedt aan voor een bedrag van € 23.000,- en ontvangt $10 \times (20.000/23.000) = 8,70$ punten.
Nummer 3 schrijft in voor € 24.000,- en krijgt daardoor $10 \times (20.000/24.000) = 8,33$ punten.
Etc. Etc.

⇒ Voor dit onderdeel kunt u maximaal 10 punten behalen.
Na weging is dit onderdeel 20% van de totale score.

Score op G2 Planning

Beoordeeld wordt uw detail projectplanning welke opgesteld dient te worden vanaf aanvang project tot en met oplevering van het project en ingebruikname van de nieuwe school.

Daarin dient inzichtelijk te worden gemaakt welke projectstadia u doorloopt, welke overlegstructuren en frequenties u hanteert, welke toetsmomenten door welke partijen benodigd zijn en overige relevante mijlpalen en benodigde project tijdsaspecten.

Uw planning wordt beoordeeld op:

Aantal punten	Mate van volledigheid van de planning
3	Redelijke mate van volledigheid
7	Goede mate van volledigheid
10	Grote mate van volledigheid

⇒ Voor dit onderdeel kunt u maximaal 10 punten behalen.
Na weging is dit onderdeel 10% van de totale score.

Score op G3 Plan van Aanpak

Beoordeeld wordt de mate waarin de visie op de opgave aansprekend is, uniek is, een invulling geeft aan de visie van de Opdrachtgever of een aanvulling is op de visie van de opdrachtgever. Er kan een score worden behaald volgens onderstaande tabel.

Aantal punten	Beschrijving	Toelichting
0		Niet te beoordelen, niet aanwezig of voldoet in zijn geheel niet aan het gevraagde.
6	Voldoende	Het plan van aanpak wordt op vrijwel alle thema's toegelicht op een duidelijke en samenhangende manier; Plan van aanpak is voldoende aansprekend en passend.
8	Goed	Het Plan van aanpak wordt meer toegelicht op een duidelijke en samenhangende manier; Plan van aanpak is aansprekend, helder en sluit aan bij beeld Opdrachtgever.
10	Goed-uitmuntend	Het Plan van aanpak wordt op alle thema's toegelicht op een zeer duidelijke en samenhangende manier en voldoet boven verwachting. Plan van aanpak is aansprekend, sluit aan bij beeld opdrachtgever en is een aanvulling op visie opdrachtgever.

⇒ Voor dit onderdeel kunt u maximaal 10 punten behalen.
Na weging is dit onderdeel 30% van de totale score.

Score op G4 Visie / presentatie

De presentatie richt zich op de beschreven onderdelen. Voor de beoordeling van de presentatie is het volgende van toepassing:

- De score op het onderdeel G4.7 (toelichting op visie op de opgave en het Ontwerpteam) wordt meegenomen bij het bepalen van de uiteindelijke score op 'Visie op de opgave en ontwerpteam' bij G4.6. De score op dit onderdeel betreft een aantal te bepalen punten met een maximum van 10.
- Voor de beoordeling van onderdeel G4 is het volgende van toepassing:

Aantal punten	Beschrijving	Toelichting
0		Niet te beoordelen, niet aanwezig of voldoet in zijn geheel niet aan het gevraagde.
6	Voldoende	Architect luistert en geeft invulling aan zijn visie. Hij geeft reacties op statements en vragen tijdens de presentatie. Tijdens de presentatie ontstaat er een wisselwerking tussen enkele toehoorders en presentator.
8	Goed	Architect luistert goed en geeft invulling aan zijn visie. Hij geeft goede reacties op statements en vragen tijdens de presentatie. Tijdens de presentatie ontstaat er een wisselwerking tussen de meeste toehoorders en presentator.
10	Goed-uitmuntend	Architect luistert goed en geeft invulling aan zijn visie. Architect is inspirerend, stimulerend, motiverend. Architect geeft onderbouwde reacties op statements en vragen tijdens de presentatie. Tijdens de presentatie ontstaat er een bijzonder goede wisselwerking tussen vrijwel alle toehoorders en presentator.

⇒ Voor G4 Presentatie kunt u maximaal 10 punten behalen. Na weging is dit onderdeel 40% van de totale score.'

- 1.7. In de Nota van Inlichtingen van 29 oktober 2015 is – voor zover relevant – de volgende vraag met bijbehorend antwoord opgenomen:

'Vraag 8: Onderdeel G3 telt 30% maar heeft voor weging al 3x zoveel punten als G2, dat 10% meetelt, en ook 3x zoveel punten als G1, dat 20% meetelt. Als we alle punten x de weging doen dan is het maximaal aantal punten 160, terwijl G3 90 punten krijgt. Dit is dan 56% en dus niet de beoogde 30%. Kunt u met voorbeelden uitleggen hoe het definitief aantal punten in relatie tot de weging wordt toegekend?

Antwoord: Per onderdeel krijgt u een score van maximaal 10 punten. Dan volgt de weging per onderdeel over behaalde punten van dat onderdeel. De punten bij elkaar opgeteld zijn uw totaal score.'

- 1.8. In de Nota van Inlichtingen van 29 oktober 2015 is – voor zover relevant – de volgende vraag met bijbehorend antwoord opgenomen:

'Vraag 10: Score op G3: Voor dit onderdeel kunt u maximaal 10 punten behalen. Is dit per thema? Uit de tabel op blz 13 lijkt dit per thema te zijn en het totaal lijkt daar 30 punten te zijn.

Antwoord: Bij G3 behaalt u per thema een score van maximaal 10 punten.'

- 1.9. Op 24 november 2015 heeft beklaagde aan klager een e-mail gestuurd met de onderstaande inhoud:

'Geachte heer/mevrouw,

U bent vandaag door mevrouw [naam] van [Beklaagde] telefonisch geïnformeerd over de uitslag van de aanbesteding 'architecten selectie van de [X]school te [plaats]'.
 In de bijlage treft u het score formulier en het eind resultaat.
 Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[naam]'

- 1.10. Het "score formulier" waarnaar wordt verwezen in de e-mail van beklagde geciteerd in 1.9 hiervoor, bevat de volgende informatie [geanonimiseerd door de Commissie]:

	mogelijkheden score:										gemiddelde	factor	totaal
	max	totale score	1 - beoordeeler	2 - beoordeeler	3 - Beoordeeler	4 - Beoordeeler	5 - Beoordeeler	6 - Beoordeeler	7 - Beoordeeler	8 - Beoordeeler			
Planning / plan van aanpak	10	10%									0,60	4,58	
G2 - planning	10												
2. uitgewerkte planning	10		10	7	7	7	7	3	10	10	7,63		
Plan van aanpak	30	30%									0,60	16,35	
G3 - plan van aanpak	30										27,25		
3. Projectplan ontwikkeling	10		10	8	10	10	8	6	10	10	9,00		
4. Samenwerking met gebruikers, omwonenden	10		10	8	8	10	8	8	10	10	9,00		
5. Werken binnen budget	10		10	8	10	10	8	8	10	10	9,25		
Visie / presentatie	10	40%									2,40	18,00	
G4 visie / presentatie	10												
7. toelichting visie in presentatie		zie G1	zie G1	zie G1	zie G1	zie G1	zie G1	zie G1	zie G1	zie G1			
6. beschrijving van de ontwerpvisie	10		6	6	6	8	6	8	10	10	7,50		
Prijs	10	20%									1,20	12,00	
G1 Offerte prijs*	0-10 pt	10	score = (laagste inschrijving/ inschrijving)*10								10,00		
inschrijving	205.000												
laagste inschrijving	205.000												
gemiddeld uurtarief	75												
TOTAAL	60	100%										50,93	

- 1.11. Op 24 november 2015 heeft klager in een e-mail aan beklagde onder meer het volgende geschreven:

'Zie hierbij naar ons inzicht de juiste wegingsfactoren (Gunningsmatrix [beklaagde]), waarbij wij zien dat de factor voor de score plan van aanpak (G3) mogelijk onjuist is meegenomen in de becijfering.

Volgens onze berekening zouden we behalen:

G2: 10% van 60 punten= factor 0,6 > 7,63 x 0,6 = 4,58 (klopt)

G3: 30% van 60 punten= factor 1,8 > 27,25 x 1,8 = 49,05 (klopt niet!)

G4: 40% van 60 punten= factor 2,4 > 7,5 x 2,4 = 18 (klopt)

G1: 20% van 60 punten= factor 1,2 > 10 x 1,2 = 12 (klopt)

Het totaal van [Klager] is dan: 83,63 punten.

Die factor zal bij alle bedrijven onjuist zijn opgenomen.

Maar bij [Klager] zal deze juiste factor inhouden dat er een gunstigere eindscore is behaald dan nu geconcludeerd.

[Y] behaalt dan respectievelijk:

G2: 5,1

G3: 46,35 (o.b.v. de gecorrigeerde factor 1,8 i.p.v. 0,6 > 1,8 x 25,75 = 46,35)

G4: 21,6

G1: 9,84

Totaal: 82,89 punten.

Dit betekent dat de uitslag van de aanbesteding zou wijzigen ten gunste van [Klager].'

- 1.12. Beklaagde heeft op 24 november 2015 per e-mail aan klager de volgende reactie gestuurd:

'Ik begrijp uw redentatie maar deze klopt niet.

Totaal kan je maar 60 punten behalen, uw optelling gaat hierover heen. Bij onderdeel G3 krijg je een eind score behaald door waardering per onderdeel in G3.

Voor onderdeel G3 – plan van aanpak behaalt u 3x een score en die bij elkaar opgeteld worden. Zie hieronder in het blauw het deel van de vermenigvuldiging en score na weging.

Uw factor 1,8 is voor alle 3 opgeteld de factor.

	mogelijk-heeden score:										gemidd-deide	factor	totaal
	max	tev totale score	1 - beoordeeler	2 - beoordeeler	3 - Beoordeeler	4 - Beoordeeler	5 - Beoordeeler	6 - Beoordeeler	7 - Beoordeeler	8 - Beoordeeler			
Planning / plan van aanpak	10	10%									0,60	4,58	
G2 - planning	10												
2. uitgewerkte planning	10		10	7	7	7	7	3	10	10	7,63		
Plan van aanpak	30	30%									0,60	16,35	
G3 - plan van aanpak	30										27,25		
3. Projectplan ontwikkeling	10		10	8	10	10	8	6	10	10	9,00		
4. Samenwerking met gebruikers, omwonenden	10		10	8	8	10	8	8	10	10	9,00		
5. Werken binnen budget	10		10	8	10	10	8	8	10	10	9,25		
Visie / presentatie	10	40%									2,40	18,00	
G4 visie / presentatie	10												
7. toelichting visie in presentatie			zie G1	zie G1	zie G1	zie G1	zie G1	zie G1	zie G1	zie G1			
6. beschrijving van de ontwerpvisie	10		6	6	6	8	6	8	10	10	7,50		
Prijs	10	20%									1,20	12,00	
G1 Offerte prijs*	0-10 pt	10	score = (laagste inschrijving/ inschrijving)* 10								10,00		
inschrijving	205.000												
laagste inschrijving	205.000												
gemiddeld uurtarief	75												
TOTAAL	60	100%										50,93	

Bij alle partijen is deze rekenwijze toegepast en komt daardoor ook netjes zo uit.'

- 1.13. Klager heeft in reactie hierop aan beklagde per e-mail van 24 november 2015 laten weten dat zij van mening is dat de redentatie van beklagde naar haar overtuiging niet correct is. Klager stelt hiertoe het volgende:

'Het "totaal ad 60 punten is vóór weging (zie tabel pag 13 leidraad). Na weging kun je meer of minder punten halen. De 60 punten zijn dan op zich niet meer relevant.

De puntentelling in de kolom *max* is 60 punten, correct.

De optelling in de kolom *tev totale score* is 100%, correct, immers $10\% + 30\% + 40\% + 20\% = 100\%$.

U hanteert voor de weging nu feitelijk: $10\% + 10\% + 40\% + 20\% = 80\%$en geen 100% zoals in de leidraad wordt aangegeven.

Hierdoor telt G3 nu maar voor 10% mee. Dat moet 30% zijn. 10% (factor 0,6) is dus onjuist. (...)

Anders geformuleerd: Als max 60 punten zijn te behalen voor weging en iemand zou aan alles voldoen, dan kan dit bedrijf na weging max 100% aan punten halen, immers: $10 \cdot 0,6 + 30 \cdot 0,4 + 10 \cdot 0,2 = 6 + 12 + 2 = 20$ punten na weging en geen 60 punten. Anders heeft de weging geen zin.

Op basis van de gegeven gunningsleidraad is het onderdeel G3, 30% van de totale score waard: 30% van 60 punten = factor 1,8 > $27,25 \times 1,8 = 49,05$, zoals we aangaven. Indien u in de leidraad per onderdeel (G3.3/G3.4/G3.5) 30% bedoelt dan zouden we scoren: $9 \times 1,8 + 9 \times 1,8 + 9,25 \times 1,8 = 16,2 + 16,2 + 16,65 = 49,05$.

De driedeling op voorhand is incorrect t.o.v. wat in de leidraad en de nota is aangegeven.

U vervolgt onderaan uw mail met: "Bij alle partijen is deze rekenwijze toegepast en komt daardoor ook netjes zo uit".

Het is zo dat indien de berekeningswijze onjuist is uitgewerkt, deze wel degelijk verschillen in de einduitkomst oplevert.'

1.14. In een brief van 26 november 2015 aan Adviseur schrijft klager onder meer het volgende:

'(...)

Mijn bezwaren zijn de volgende:

- Ik constateer dat de rekensystematiek zoals die is uiteengezet in het begin van paragraaf 3.2 niet is toegepast. Het gaat om de middeling van de gemiddelde scores van enerzijds buurtbewoners en anderzijds de vertegenwoordigers van de school.
- Uit de Gunningsleidraad en de nota van inlichtingen blijkt dat voor G3.3, G3.4 en G3.5 voor wegingen maximaal 30 punten zijn te krijgen. Na weging is dat derhalve 30% van 30 punten, zijnde 10 punten. In totaal zijn er op grond van de Gunningsleidraad en de nota van inlichtingen maximaal 60 punten te krijgen voor weging, hetgeen betekent dat bij de weging ook – afhankelijk van de scores – 60 punten zijn betrokken. De berekening zoals door u gepresenteerd strookt hiermee niet en is dus onbegrijpelijk.
- In de berekeningssystematiek komt de gehanteerde factor (0.6, 0.6, 2.4 en 1.2) voor. Deze factor is niet te herleiden naar de Gunningsleidraad en de Nota van inlichtingen. Toepassing van een dergelijke factor lijkt me dan ook onjuist.
- Het lijkt er in de berekening op dat de scores G3.3, G3.4 en G3.5 voor de weging zijn gemiddeld. Voor deze systematiek is geen basis in de Gunningsleidraad en de Nota van inlichtingen. Sterker nog: die zeggen dat er zes maal 10 punten zijn te behalen die elk worden gewogen. Ik verwijs naar de telling bij G4.7 en G4.6 waar expliciet is vermeld dat de G4.6 punten worden gescoord bij G4.7. Dit is niet vermeld bij G3. Dat zo zijnde horen die scores ook niet te worden gemiddeld.
- In de nota van inlichtingen is onder punt 8 een vraag opgenomen die achteraf gezien niet is beantwoord. Het gaat om de vraag of u met voorbeelden kunt uitleggen hoe het definitief aantal punten in relatie tot de weging wordt toegekend. Als die vraag zou zijn beantwoord, zou dit hebben geleid tot een vervolgvraag. In de huidige beantwoording wordt in ieder geval niet gerept van het bepalen van een gemiddelde voor G3.'

1.15. Op 27 november 2015 heeft beklagde in TenderNed een Aankondiging van een gegunde opdracht gepubliceerd. In die Aankondiging wordt meegedeeld dat de opdracht is gegund aan [Y].

1.16. Op 4 december 2015 heeft beklagde aan klager een brief gestuurd waarin onder meer het volgende wordt meegedeeld:

'Wij hebben op 27 november jl. de aankondiging van een gegunde opdracht gepubliceerd op Tenderned.nl terwijl u op dat moment nog geen gunningsbeslissing per brief van ons had ontvangen. Hierdoor zou onduidelijkheid kunnen ontstaan over het begin en einde van de Alcatel termijn. Een dergelijke eventuele onduidelijkheid hierover willen wij voorkomen door op te merken dat deze brief beschouwd moet worden als de enige mededeling met de gunningsbeslissing waardoor de Alcatel termijn van 20 dagen ingaat.

(...)

Hierbij moet ik u mededelen dat u niet de hoogste score heeft behaald om de opdracht gegund te krijgen.

Een overzicht van uw behaalde scores en het resultaat van de aanbesteding treft u in de bijlagen.'

1.17. In die bijlagen is een matrix met de gedetailleerde scores per subcriterium van klager opgenomen (zie 1.12) en een matrix met de scores per gunningscriterium van alle vijf inschrijvers [*niet in dit Advies opgenomen, Commissie*].

1.18. Op 4 december 2015 heeft beklagde aan klager een tweede brief gestuurd naar aanleiding van de e-mails van klager van 24 november 2015 (zie 1.11 en 1.13 hiervoor) en de brief van klager van 26 november 2015 (zie 1.14 hiervoor). Deze tweede brief van beklagde heeft onder andere de volgende inhoud:

'Punt 1 ziet – als wij het goed begrijpen – op de manier waarop gemiddelden worden berekend. Dat is geregeld in § 3.2 van de Uitnodiging tot Inschrijving (UtI). Bij het gunningsvoornemen is een exceloverzicht gevoegd waarin gemiddelden conform § 3.2 zijn berekend. Vanuit dit excel overzicht kunt u narekenen dat de eerste vier beoordelaars en de laatste vier beoordelaars gemiddeld zijn genomen. Wij gaan ervan uit dat dit punt daarmee uit de wereld is.

De punt 2-5 zien op het toepassen van de weging. Wij lichten dit nogmaals toe. Allereerst met betrekking tot G1, G2 en G4, omdat daarover gezien uw e-mails geen verschil van inzicht bestaat. Tot slot met betrekking tot G3.

G1

In de tabel in § 3.1 UtI staat dat vóór weging in totaal (op alle gunningscriteria tezamen) 60 punten gehaald kunnen worden, waarvan 10 punten kunnen worden toegekend op G1. Voorts staat in § 3.2: "*Na weging is dit onderdeel 20% van de totale score.*"

20% van 60 punten = 12 punten. Na weging kunnen dus maximaal 12 punten gehaald worden voor G1.

10 punten voor G1 vóór weging wordt dus 12 punten voor G1 na weging, oftewel vermenigvuldiging met de eerder genoemde factor van 1,2.

U heeft voor G1 vóór weging 10 punten gehaald, dus na weging ($10 * 1,2 =$) 12 punten.

G2

In de tabel in § 3.1 UtI staat dat vóór weging in totaal (op alle gunningscriteria tezamen) 60 punten gehaald kunnen worden, waarvan 10 punten kunnen worden toegekend op G2. Voorts staat in § 3.2: "*Na weging is dit onderdeel 10% van de totale score.*"

10% van 60 punten = 6 punten. Na weging kunnen dus maximaal 6 punten gehaald worden voor G2. 10 punten voor G2 vóór weging wordt dus 6 punten voor G2 na weging, oftewel vermenigvuldiging met de eerder genoemde factor 0,6.

U heeft voor G2 vóór weging 7,63 punten gehaald, dus na weging ($7,63 * 0,6 =$) 4,58 punten.

G4

In de tabel in § 3.1 UtI staat dat vóór weging in totaal (op alle gunningscriteria tezamen) 60 punten gehaald kunnen worden, waarvan 10 punten kunnen worden toegekend op G2. Voorts staat in § 3.2: "*Na weging is dit onderdeel 40% van de totale score.*"

40% van 60 punten = 24 punten. Na weging kunnen dus maximaal 24 punten gehaald worden voor G4. 10 punten voor G4 vóór weging wordt dus 24 punten voor G4 na weging, oftewel vermenigvuldiging met de eerder genoemde factor 2,4.

U heeft voor G4 vóór weging 7,5 punten gehaald, dus na weging ($7,5 * 2,4 =$) 18 punten.

G3

Uit uw e-mails van 24 november maken wij op dat u het ermee eens bent dat het bovenstaande conform de aanbestedingsstukken is. Voor G3 betekent dit het volgende.

In de tabel in § 3.1 UtI staat dat vóór weging in totaal (op alle gunningscriteria tezamen) 60 punten gehaald kunnen worden. In de tabel in § 3.1 UtI en in NvI vraag en antwoord 15 staat dat voor G3 maximaal driemaal 10 punten gehaald kunnen worden vóór weging. In totaal dus 30 punten voor G3 vóór weging. Voorts staat in § 3.2: "*Na weging is dit onderdeel 30% van de totale score.*"

30% van 60 punten = 18 punten. Na weging kunnen dus maximaal 18 punten gehaald worden voor G3.

30 punten voor G3 vóór weging wordt dus 18 punten voor G3 na weging, oftewel vermenigvuldiging met de eerder genoemde factor 0,6.

U heeft voor G3 vóór weging 27,25 punten gehaald, dus na weging ($27,25 * 0,6 =$) 16,35.

In uw e-mails van 24 november gaat u bij G3 niet uit van een factor 0,6, maar van een factor 1,8. Hoe u bij die factor van 1,8 komt, blijkt niet uit uw e-mail. Wij veronderstellen dat u tot die factor bent gekomen door niet G3 als geheel voor 30% in de totaalscore te laten meetellen, maar door elk subonderdeel van G3 voor 30% in de totaalscore te laten meetellen. In ieder geval heeft uw benadering wel dat effect. Dat is in strijd met de aanbestedingsstukken.

Wanneer niet G3 als geheel voor 30% in de totaalscore zou worden meegeteld, maar elk subonderdeel van G3 voor 30% in de totaalscore zou worden meegeteld, zou namelijk sprake zijn van de door u genoemde factor 1,8. Immers, voor elk subonderdeel van G3 kunnen vóór weging 10 punten gescoord worden. Wan-

neer elk van die 10 punten na weging 30% van de totaalscore van 60 zouden vormen, betekent dat het volgende. 30% van 60 punten = 18 punten. 10 punten vóór weging wordt dan 18 punten na weging, oftewel vermenigvuldiging met een factor 1,8.

Dit zou echter betekenen dat voor G3 na weging voor elk van de 3 subonderdelen 18 punten gescoord zouden kunnen worden. Dat is in totaal 54 punten voor G3. Dat zou betekenen dat G3 veel meer dan 30% van de totale score zou zijn en G1, G2 en G4 dus procentueel van minder gewicht op de totaalscore worden. Een en ander is in strijd met de in de UtI genoemde percentages.

Uw standpunt zou namelijk resulteren in het volgende:

	Score na weging volgens [Klager]	Percentage van totale score volgens [Klager]	Percentage van totale score volgens UtI
G1	12	12,50%	20%
G2	6	6,25%	10%
G3	54	56,25%	30%
G4	24	25%	40%
Totaal	96	100,00%	100%

(...)'

2. Beschrijving klacht

2.1. De Commissie heeft de door klager ingediende klacht onderverdeeld in de navolgende vier klachtonderdelen.

2.2. Klachtonderdeel 1

Beklaagde heeft een andere beoordelingsmethode toegepast dan vooraf aan de (potentiële) inschrijvers bekend is gemaakt, althans een beoordelingsmethode gehanteerd die niet (duidelijk) uit de Gunningsleidraad en de Nota van Inlichtingen blijkt.

2.3. Klachtonderdeel 2

Beklaagde heeft de scores van andere afgewezen inschrijvers in tweede instantie gewijzigd. Beklaagde stelt dat het gaat om een vergissing, maar heeft niet duidelijk gemaakt om welke vergissing het gaat.

2.4. Klachtonderdeel 3

De mededeling van de gunningsbeslissing bevat niet de relevante redenen hetgeen betekent dat beklagde niet heeft voldaan aan haar motiveringsplicht.

2.5. Klachtonderdeel 4

Beklaagde handelt in strijd met het aanbestedingsrecht doordat zij een Aankondiging van een gegunde opdracht heeft gepubliceerd terwijl er tot op dat moment nog géén mededeling van de gunningsbeslissing is gecommuniceerd die voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

3. Onderbouwing klacht

3.1. Klachtonderdeel 1

Klager stelt dat uit de correspondentie van beklaagde blijkt dat zij een (andere) beoordelingsmethode heeft toegepast die niet (duidelijk) uit de Gunningsleidraad en de Nota van Inlichtingen blijkt, als gevolg waarvan niet klager maar een andere inschrijver de opdracht gegund dreigt te krijgen.

3.2. Klachtonderdeel 2

Beklaagde stelt zich op het standpunt dat zij een vergissing heeft rechtgezet. Voor klager is onduidelijk waarin die vergissing precies in is gelegen en waarom dit enkel bij de betreffende inschrijvers tot aanpassing van de scores leidt. Klager zet dan ook ernstige vraagtekens bij de transparantie van het aanbestedings-/beoordelingsproces.

3.3. Klachtonderdeel 3

3.3.1. Klager stelt dat in de brief van beklaagde van 4 december 2015 (zie 1.16 en 1.17 hiervoor) een terugkoppeling ontbreekt van de aan klager toegekende scores per (sub-)criterium. Eveneens ontbreekt volgens klager de motivering waarom op bepaalde onderdelen niet de maximale score is toegekend.

3.3.2. Klager wijst in dit verband op het volgende. In artikel 2.130 lid 1 Aw 2012 is bepaald dat de aanbestedende dienst aan iedere inschrijver onder meer de relevante redenen voor de beslissing moet noemen. In lid 2 van hetzelfde artikel is bepaald dat onder relevante redenen in elk geval worden verstaan de kenmerken en de voordelen van de uitgekozen inschrijving (alsmede de naam van de begunstigde). Volgens de Parlementaire Geschiedenis bij dit artikel moeten volgens klager alle relevante redenen worden genoemd. Daarnaast moeten de relevante redenen in elk geval de volgende elementen bevatten: (i) de bekendmaking van de eindscores van zowel de afgewezen inschrijver als van de winnende inschrijver, en (ii) de scores van de afgewezen inschrijver op specifieke kenmerken en de reden(en) waarom op dat specifieke kenmerk eventueel niet de maximumscore is toegekend. Een samenvatting van de relevante redenen is niet voldoende. Uit rechtspraak van de Hoge Raad blijkt tot slot dat een latere aanvulling van de relevante redenen niet zomaar is toegestaan.

3.4. Klachtonderdeel 4

Op 27 november 2015 heeft beklaagde een Aankondiging van een gegunde opdracht op TenderNed gepubliceerd, terwijl er nog geen mededeling van de gunningsbeslissing was gecommuniceerd die aan de eisen voldoet.

4. Reactie beklaagde

4.1. Beklaagde geeft aan dat haar inhoudelijke reactie op de klachten van klager al zijn opgenomen in de documenten en correspondentie die klager bij haar klacht heeft gevoegd. Beklaagde verwijst met name haar twee brieven van 4 december 2015 en de brief van haar advocaat van 18 december 2015. Beklaagde meent dat de brieven reeds de nodige antwoorden geven en wil in haar reactie volstaan met een enkele aanvulling op die brieven te geven.

4.2. Beklaagde geeft aan regelmatig nieuwbouwprojecten uit te voeren waarvoor zij de geldende aanbestedingsregels volgt. Echter sinds per 1 januari 2015 de Verordening is gewijzigd en de aanbestedingsgrens voor diensten is verlaagd moest beklagde voor een Nationale of Europese procedure kiezen. Hierbij heeft zij er tevens voor gekozen om de opdracht als een Total Engineer opdracht in de markt te zetten. Nu beklagde nog geen ervaring heeft met deze versie van aanbestedingen heeft zij een adviesbureau ingeschakeld om de aanbesteding en de beoordelingscommissie te begeleiden.

4.3. Klachtonderdeel 1

Beklaagde verwijst in reactie op dit klachtonderdeel naar haar tweede brief van 4 december 2015 (zie 1.18).

4.4. Klachtonderdeel 2

Nadat de scores gecommuniceerd waren naar alle partijen bleek dat een beoordelaar een aantal inschrijvers bij het onderdeel planning 0 punten had gegeven terwijl 3 het minimum was. Dit is gecorrigeerd en deze correctie had geen invloed op de uiteindelijke rangorde van de uitslag. De gecorrigeerde scorelijsten zijn vervolgens ook naar alle partijen gestuurd. Deze correctie betrof overigens niet de als eerste (Y) en de als tweede (klager) geëindigde inschrijvers.

4.5. Klachtonderdeel 3

Volgens beklagde is de nadruk van klager verschoven van wegingssystematiek naar motivering. Beklaagde stelt zich op het standpunt dat er niet meer motivering te geven is dan reeds is gedaan, zowel mondeling als schriftelijk.

4.6. Klachtonderdeel 4

Er is iets mis gegaan in de communicatie rondom de voorlopige uitslag en beklagde heeft dit per brief van 4 december 2015 rechtgezet (zie 1.16 hiervoor).

5. Beoordeling

5.1. De Commissie stelt voorop dat beklagde een Europese niet-openbare procedure heeft gehouden. Op deze aanbestedingsprocedure zijn onder andere de volgende bepalingen van toepassing: Delen 1 en 2 Aw 2012; Gids Proportionaliteit.

5.2. Klachtonderdeel 1

5.2.1. Bij de behandeling van dit klachtonderdeel stelt de Commissie het volgende voorop. Om te kunnen beoordelen of beklagde – zoals klager stelt – bij de daadwerkelijke beoordeling van de inschrijvingen is afgeweken van de vooraf bekend gemaakte methode, zal de Commissie eerst de vraag moeten beantwoorden of die vooraf bekend gemaakte methode objectief en eenduidig in de aanbestedingsstukken is bepaald en – in het verlengde daarvan – hoe die methode door beklagde had moeten worden toegepast. Bij de beantwoording van die vraag geldt als toetsingsmaatstaf hetgeen het Hof van Justitie EG heeft overwogen in het arrest SIAC Construction (HvJ EG 18 oktober 2001, C-19/00):

‘41. Voorts omvat het beginsel van gelijke behandeling een verplichting tot transparantie, opdat de naleving ervan kan worden gecontroleerd (zie, naar analogie, arrest van 18 november 1999, Unitron Scandinavia en 3-S, C-275/98, Jurispr. blz. I-8291, punt 31).

42. Dit betekent meer in het bijzonder dat de gunningscriteria in het bestek of in de aankondiging van de opdracht zodanig moeten zijn geformuleerd, dat alle redelijk geïnformeerde en normaal zorgvuldige inschrijvers in staat zijn deze criteria op dezelfde wijze te interpreteren.'

- 5.2.2. In het veronderstelde geval dat beklagde de beoordelingsmethode niet zodanig in de aanbestedingsstukken heeft bepaald dat alle redelijk geïnformeerde en normaal zorgvuldige inschrijvers in staat zijn deze op dezelfde wijze te interpreteren, kan de Commissie uit de aard der zaak niet meer beoordelen of beklagde bij de daadwerkelijke beoordeling van de inschrijvingen is afgeweken van die methode. In dat geval staat vast dat beklagde heeft gehandeld in strijd met haar verplichting om transparant te handelen zoals bedoeld in art. 1.9 Aw 2012.
- 5.2.3. De Commissie overweegt dat het klachtonderdeel zich toespitst op gunningscriterium G3 – plan van Aanpak. Duidelijk is dat dit criterium is onderverdeeld in drie onderdelen, waarbij voor elk onderdeel maximaal 10 punten kunnen worden behaald (zie 1.5). In de tabel waarin die punten worden genoemd, staat vermeld dat het 'TOTAAL vóór weging' 60 punten bedraagt. Van die 60 punten zijn er 30 afkomstig van gunningscriterium G3 en drie keer 10 punten van de overige drie gunningscriteria. De Commissie overweegt dat het haar niet onaannemelijk voorkomt dat er bij gunningscriterium G3 dus sprake is van 30 punten voor weging.
- 5.2.4. In paragraaf 3.1 van de Uitnodiging worden de volgende gewichten genoemd: Offerte 20%, Planning 10%, Plan van Aanpak 30% en Visie/presentatie 40%. Niet in geschil is dat de maximaal 10 punten van de gunningscriteria G1, G2 en G4 met die gewichten moeten worden vermenigvuldigd.
- 5.2.5. Wat klager stelt, komt er op neer dat bij gunningscriterium G3 ieder der drie scores van maximaal 10 punten afzonderlijk met het gewicht van 30% moet worden vermenigvuldigd, terwijl het standpunt van beklagde er op neerkomt dat eerst het gemiddelde van die drie scores moet worden berekend, waarna dat gemiddelde met 30% wordt vermenigvuldigd. In het eerste geval worden dus maximaal 30 punten met 30% vermenigvuldigd, terwijl in het tweede geval maximaal 10 punten met 30% worden vermenigvuldigd. Duidelijk is dat deze twee verschillende berekeningswijzen tot zeer sterk verschillende uitkomsten kunnen leiden.
- 5.2.6. In haar antwoord op vraag 8 van de Nota van Inlichtingen, waarin wordt gevraagd uit te leggen hoe gunningscriterium G3 zal worden gescoord, heeft beklagde geantwoord (zie 1.7):
- 'Per onderdeel krijgt u een score van maximaal 10 punten. Dan volgt de weging per onderdeel over behaalde punten van dat onderdeel. De punten bij elkaar opgeteld zijn uw totaal score.'
- 5.2.7. In haar antwoord op vraag 10, waarin door de vraagsteller wordt opgemerkt dat het totaal voor gunningscriterium G3 30 punten lijkt te zijn, heeft beklagde meegedeeld (zie 1.8):
- 'Bij G3 behaalt u per thema een score van maximaal 10 punten.'
- 5.2.8. In vraag 8 wordt door de vraagsteller tevens verzocht om met voorbeelden uit te leggen 'hoe het definitief aantal punten in relatie tot de weging wordt toegekend'.
- 5.2.9. Naar het oordeel van de Commissie heeft beklagde met haar antwoorden op de vragen 8 en 10 sterk de indruk gewekt dat, zoals klager stelt, bij G3 inderdaad maximaal 30 punten kunnen worden behaald en dat het behaalde aantal punten

met 30% zou worden vermenigvuldigd. Het standpunt van beklagde dat eerst het gemiddelde van die drie scores moet worden berekend alvorens de weging toe te passen, is beslist niet af te leiden uit de antwoorden op de vragen 8 en 10. Beklaagde spreekt daar immers over een weging per onderdeel over behaalde punten van dat onderdeel respectievelijk per thema een score van maximaal 10 punten.

5.2.10. Aan beklagde moet worden toegegeven dat er enerzijds kanttekeningen kunnen worden geplaatst bij de uitleg die klager geeft aan de berekening van de score voor gunningscriterium G3. Die uitleg komt er de facto immers op neer dat aan dit criterium een veel zwaarder gewicht wordt toegekend dan het getal van 30% lijkt te suggereren, namelijk drie keer zo zwaar als 30%, waarmee dit gunningscriterium meer dan de helft van de uitslag zou bepalen, aangezien de overige drie criteria tezamen 70% uitmaken en G3 dan de facto voor 90% zou tellen.

5.2.11. Anderzijds valt er naar het oordeel van de Commissie ook wat te zeggen voor de uitleg van klager. De Commissie wijst in dit verband allereerst op het eerste onderdeel van G3, dat als volgt luidt:

'Beschrijf uw projectplan voor de ontwikkeling van het project waarin duidelijk wordt welke ontwerptrajecten u doorloopt, hoe u dit aanpakt hoe u het team aanstuurt van constructeur en installatieadviseur, hoe u komt tot een integraal ontwerp en technische uitwerking.'

5.2.12. Ter vergelijking wijst de Commissie op gunningscriterium G4, dat als volgt luidt:

'U wordt gevraagd een beschrijving aan te leveren van uw visie op de ontwerp-opgave, de inpassing van uw ontwerp in relatie tot de stedenbouwkundige kaders, de flexibiliteit tot uitbreiding en welke uitdagingen u ziet in uw opgave.'

5.2.13. Naar het oordeel van de Commissie is goed denkbaar dat voor het in 5.2.11 genoemde onderdeel maximaal 10 punten worden gegeven die met 30% worden vermenigvuldigd en voor het in 5.2.12 genoemde onderdeel eveneens maximaal 10 punten, welke met 40% worden vermenigvuldigd, zodat G4 iets zwaarder telt dan het eerste onderdeel van G3.

5.2.14. Het voorgaande betekent dat er enerzijds goede gronden zijn om aan te nemen dat de uitleg die klager aan de in de aanbestedingsstukken bekend gemaakte beoordelingsmethode geeft plausibel is, terwijl er anderzijds ook gronden zijn om aan te nemen dat beklagde een plausibele uitleg aan die methode heeft gegeven. De Commissie is dan ook van oordeel dat beklagde de beoordelingsmethode niet zodanig in de aanbestedingsstukken heeft bepaald dat alle redelijk geïnformeerde en normaal zorgvuldige inschrijvers in staat zijn deze op dezelfde wijze te interpreteren. Dat betekent dat beklagde heeft gehandeld in strijd met haar verplichting om transparant te handelen zoals bedoeld in art. 1.9 Aw 2012.

5.2.15. Het eerste klachtonderdeel is derhalve gegrond.

5.3. Klachtonderdeel 2

5.3.1. Anders dan klager stelt, heeft beklagde wel degelijk duidelijk gemaakt om welke vergissing het ging en wat het herstellen van die vergissing voor consequenties heeft gehad. Daarbij overweegt de Commissie dat het een begrijpelijke vergissing is, aangezien bij de gunningscriteria G3 en G4 de minimumscore 0 punten is en een beoordelaar inderdaad over het hoofd gezien kan hebben dat dat minimum bij gunningscriterium G2 geen 0 punten, maar 3 punten bedraagt.

5.3.2. Het tweede klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

5.4. Klachtonderdeel 3

5.4.1. Vast staat dat beklagde met haar eerste brief van 4 december 2015 de mededeling van de gunningsbeslissing aan klager heeft bekend gemaakt (zie 1.16 hiervoor). Tevens staat vast dat beklagde in een bijlage bij die brief een matrix met de door klager behaalde gedetailleerde scores per subcriterium (zie 1.17 en 1.12 hiervoor) en een matrix met door alle vijf inschrijvers behaalde scores per gunningscriterium heeft opgenomen.

5.4.2. In artikel 2.130, eerste en tweede lid, Aw 2012 is het volgende bepaald:

- '1. De mededeling van de gunningsbeslissing aan iedere betrokken inschrijver of betrokken gegadigde bevat de relevante redenen voor die beslissing, alsmede een nauwkeurige omschrijving van de opschortende termijn, bedoeld in artikel 2.127, eerste lid, die van toepassing is.
2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder relevante redenen in ieder geval verstaan de kenmerken en voordelen van de uitgekozen inschrijving alsmede de naam van de begunstigde of de partijen bij de raamovereenkomst.'

5.4.3. De Commissie heeft in haar Adviezen 30, 78, 86, 138 en 244 overwogen dat aan de in 5.4.1 genoemde verplichting niet is voldaan wanneer de aanbestedende dienst slechts een matrix met de scores bekend maakt, zonder enige toelichting op de wijze waarop die scores tot stand zijn gekomen. Een aanbestedende dienst handelt bovendien in strijd met die verplichting wanneer hij niet duidelijk maakt wat de kenmerken en voordelen van de inschrijving van de winnende inschrijver zijn (zie Advies 280). Immers, zonder deze informatie kan de afgewezen inschrijver niet beoordelen of het aanhangig maken van een juridische procedure tegen de gunningsbeslissing zinvol is (zie TK 2008/09, 32027, nr. 3, p. 7).

5.4.4. De Commissie is gelet op de inhoud van de eerste brief van beklagde van 4 december 2015 en van de matrix in de bijlage bij die brief (zie 5.4.1 hiervoor) van oordeel dat beklagde daarin niet alle relevante redenen voor haar gunningsbeslissing aan klager heeft meegedeeld. Beklagde heeft weliswaar de scores van klager en van de winnende inschrijver Y aan klager meegedeeld, maar niet aangegeven waarom klager respectievelijk Y bepaalde scores hebben behaald noch wat de kenmerken en voordelen van de inschrijving van Y zijn. Bijvoorbeeld: klager leest in de mededeling dat zij 7,53 heeft gescoord voor haar uitgewerkte planning, maar heeft geen idee wat de zwakke punten van haar planning waren waardoor zij niet de maximale score heeft behaald en wat de kenmerken en voordelen van de door Y in haar inschrijving uitgewerkte planning waren.

5.4.5. Het derde klachtonderdeel is derhalve gegrond.

5.5. Klachtonderdeel 4

5.5.1. Beklagde heeft erkend dat er iets mis is gegaan in de communicatie van de gunningsbeslissing, als gevolg waarvan mededelingen door haar zijn gedaan die niet kwalificeren als een mededeling van de gunningsbeslissing in de zin van artikel 2.130 Aw 2012.

5.5.2. Hoewel de Commissie vraagt om vóór het verstrijken van de opschortende termijn – die aanvangt op de dag na de datum waarop de mededeling van de gunningsbeslissing is verzonden (zie art. 2.127 lid 2 Aw 2012) – een aankondiging van een gegunde opdracht bekend te maken (zie art. 2.27 onder k Aw 2012), kan in het onderhavige geval in het midden blijven of beklagde met de voortij-

dige bekendmaking van die aankondiging in strijd met het aanbestedingsrecht heeft gehandeld. Het staat immers vast dat beklagde na die aankondiging met haar eerste brief van 4 december 2015 ondubbelzinnig aan klager heeft laten weten dat de opschortende termijn van 20 dagen pas inging met die brief (zie 1.16 hiervoor). Dat betekent naar het oordeel van de Commissie dat klager, mede ook gelet op de ratio van de relevante bepalingen van de Aanbestedingswet 2012, niet door de handelwijze van beklagde in haar belangen is geschaad.

5.5.3. Het vierde klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

6. Advies

De Commissie acht onderdelen 1 en 3 van de klacht **gegrond** en onderdelen 2 en 4 **ongegrond**.

7. Aanbeveling

De Commissie ziet geen kans tot het doen van een aanbeveling.

Den Haag, 8 juli 2016

w.g. :
Mr. J.G.J. Janssen
Voorzitter

Prof.mr. C.E.C. Jansen
Vicevoorzitter

Mr. drs. T.H. Chen
Commissielid